
Proslov rektora UK Václava Hampla u příležitosti ukončení akademického roku

Proslov rektora UK Václava Hampla u příležitosti ukončení akademického roku

„Byl to rok nekompromisně testující naši integritu, intelektuální potenciál, odolnost a svým způsobem i odvahu a schopnost formulovat a konzistentně obhajovat vlastní stanoviska. Zastávat zásadové postoje na zásadních křižovatkách. Byl to rok emancipovaných studentských aktivit,“ pronesl ve Valdštejnské zahradě u příležitosti slavnostního zakončení akademického roku rektor UK prof. Václav Hampl.

Vážené kolegyně a kolegové, milí přátelé, drazí hosté, dámy a pánové, stalo se dobrým zvykem, že se zde – v pohostinné atmosféře letní Valdštejnské zahrady – pravidelně scházíme vždy na sklonku akademického roku. Nejen proto, abychom si užili půvab ranného baroka, ale také proto, abychom si neformálně a v přátelských rozhovorech tak trochu připomenuli, čím vším jsme v tomto roce s naší univerzitou prošli. A také si při některých reminiscencích na tuto dobu nedávno minulou úlevně oddechli, že některé její peripetie už máme za sebou. Myslím tím vesměs úspěšně – byť zřejmě pouze dočasně – za sebou. A snad také abychom si uvědomili, díky čemu jsme to společně zvládli a co všechno je ještě před námi.

Ale také bych místo tohoto tradičního ohlížení se a bilancování možná mohl jen prostě a jednoduše konstatovat, že jsme tu proto, abychom se setkali. Abychom se setkali, protože k sobě patříme! Abychom se setkali, protože je nám spolu (navzdory aristotelským krizím, peripetiím a katastrofám našeho často obtížně uchopitelného světa) konec konců (většinou) docela dobře.

Docela často (a většinou právem) se při těchto příležitostech říká, že ten uplynulý akademický rok nebyl jednoduchý, ale navzdory tomu jsme v něm obstáli. Co také říci jiného? Vždyť který z předchozích akademických roků byl jednoduchý!

Univerzita by mohla vyprávět, jak těžce se jimi často prodírala. A fakt, že jimi prošla a že tu je (že tu pořád je!) – v mnoha ohledech sebevědomější a respektovanější – znamená, že se s nimi dokázala vyrovnat. Přestože se mi nechce používat obraty již použité, musím v tuto chvíli také říci: Vskutku to nebyl lehký akademický rok, kterým jsme prošli. Prošli jsme jím společně – a právě díky tomu jsme ho zvládli a překonali. Obligátní věta byla vyslovena, ale rád bych tentokrát trochu nahlédl, co je vlastně za ní...

Složité a těžký rok může být totiž zároveň i rokem užitečným – totiž ve smyslu osvědčeného rčení o tom, že co tě nezabije, to tě posílí! Myslím, že právě takový byl rok, který teď končíme.

Na jeho počátku jsme vydrželi pevně stát v opozici proti prosazované koncepci univerzitních nemocnic, která ohrožovala výuku i výzkum v lékařských oborech. Postupně jsme integrovali obdobně ohrožené a nakonec jsme předložili i vlastní plnohodnotný návrh alternativního řešení. A v průběhu roku jsme otevřeli druhé, neméně zásadní téma, ve kterém bylo třeba v polemice s tzv. Bílou knihou vybojovat rozumnou cestu k případné reformě terciárního vzdělávání. I v tomto případě byl zpracován alternativní návrh, podporující stávající nezávislost a samosprávu vysokých škol a neredukující vzdělání pouze na ekonomickou investici či produkt.

Byl to rok nekompromisně testující naši integritu, intelektuální potenciál, odolnost a svým způsobem i odvahu a schopnost formulovat a konzistentně obhajovat vlastní stanoviska. Zastávat zásadové postoje na zásadních křižovatkách. Byl to rok emancipovaných studentských aktivit. Rok, kdy byla zahájena tzv. studentská Inventura demokracie, osobitě reflektující 20. výročí listopadové revoluce a vyvolávající oprávněný pocit, že více než oslavovat je v tuto chvíli třeba si kriticky připomínat. Byl to rok, kdy univerzita dokázala hovořit v podstatných věcech jednotným hlasem, aniž by omezovala svoji vnitřní názorovou pluralitu. Rok, na jehož konci stojí univerzita silná a neohrožená. A přestože se ne vždy všechno zcela podařilo, troufám si – rozhodně za sebe, a doufám že také za většinu z nás – říci, že to byl také dobrý rok našeho života.

V rozhodně neposlední řadě to pak byl rok, kdy bylo nutné začít se připravovat na důsledky všeobecné ekonomické krize. Bylo třeba začít reagovat na reformu financování vědy a výzkumu – celkem rozumně připravenou, ale nyní v podstatných konkrétech poněkud problematicky zahajovanou. A také rok upevnění mezinárodní vědecké autority univerzity, která na jaře hostila 4 stovky představitelů evropských univerzit na 5. konventu EUA, poctivě odvádí třetinu vědeckého výkonu České republiky a nejlépe tuto zemi reprezentuje v mezinárodně uznávaných žebříčcích univerzit.

Každý z nás je na konci tohoto roku trochu jiný než na jeho počátku. Někdo v něm možná přišel o nějakou tu iluzi, někomu se narodil potomek a jiný přivedl na svět excelentní publikaci. Někdo v něm dosáhl na zasloužený akademický titul, kdosi před pár okamžiky složil promoční slib a mnozí jiní se budou za chvíli chystat k tomu imatrikulačnímu. To všechno je naše univerzita – to všechno byl právě končící akademický rok.

Běh těchto roků v čase je neúprosný – a my jim musíme stačit, neboť ony nám přinášejí ta nejlepší léta našeho života. A přesto i v nich jsou okamžiky zastavení, jako je tato předprázdninová chvíle. Jako jsou právě nastávající prázdniny, nesouvisející s prázdnou, ale naplněné těmi nejrůznějšími obsahy. Přeji vám, abyste si každý našel ten svůj, který vás bude těšit a dodá vám chuť i energii jít do toho společně znovu. Je jasné, že to bude zapotřebí.

Nechci tu hovořit dlouho, a to nejen proto, že jsou tu další, kteří vám mají co říci, ale také proto, že k tomu, co vám chci sdělit především, není třeba mnoha slov: Děkuji vám za vaši práci a nasazení pro tuto univerzitu, vážím si jich a je pro mě ctí i radostí je s vámi sdílet.

Ať je vaše léto vančurovsky rozmarné. Užijte si ho, prožijte ho naplno – a vraťte se prosím včas, naplnění odhodláním, energií a kreativitou, k zahájení našeho příštího akademického roku. Určitě zase bude složitý, ale nepochybuji o tom, že ho všichni společně znovu zvládneme!

Quod Bonum Felix Faustum Fortunatumque eveniat.